Evropský parlament
2024-2029

Výbor pro bezpečnost a obranu

2026/2025(INI)

4.6.2026

NÁVRH ZPRÁVY

Od prototypů ke schopnostem: umožnit novým aktérům v oblasti obrany růst
(2026/2025(INI))

Výbor pro bezpečnost a obranu

Zpravodaj: Mārtiņš Staķis

PR_INI

OBSAH

Strana

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....8

PŘÍLOHA: ZVEŘEJŇOVÁNÍ PODNĚTŮ 10

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

Od prototypů ke schopnostem: umožnit novým aktérům v oblasti obrany růst

(2026/2025(INI))

Evropský parlament,

– s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

– s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti a o změně směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES[1],

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/697 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zřizuje Evropský obranný fond a zrušuje nařízení (EU) 2018/1092[2],

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/2643 ze dne 16. prosince 2025, kterým se zřizuje Program pro evropský obranný průmysl a rámec opatření pro zajištění včasné dostupnosti a dodávek obranných produktů („nařízení o EDIP“)[3],

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/2653 ze dne 19. prosince 2025, kterým se mění nařízení (EU) 2021/694, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697, (EU) 2021/1153 a (EU) 2024/795, pokud jde o pobídky k investicím souvisejícím s obranou v rozpočtu EU za účelem provádění plánu ReArm Europe[4],

– s ohledem na nařízení Rady (EU) 2025/1106 ze dne 27. května 2025, kterým se zřizuje nástroj Bezpečnostní akce pro Evropu (SAFE) prostřednictvím posílení evropského obranného průmyslu[5],

– s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o urychlení povolovacích postupů pro projekty obranné připravenosti (COM(2025)0821), který předložila Komise dne 17. června 2025,

– s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 1907/2006, (ES) č. 1272/2008, (EU) č. 528/2012, (EU) 2019/1021 a (EU) 2021/697, pokud jde o obrannou připravenost a usnadnění investic do obrany a podmínek pro obranný průmysl (COM(2025) 0822), který předložila Komise dne 17. června 2025,

– s ohledem na návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2009/43/ES a 2009/81/ES, pokud jde o zjednodušení transferů produktů pro obranné

[1] Úř. věst. L 216, 20.8.2009, s. 76, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj.
[2] Úř. věst. L 170, 12.5.2021, s. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj.
[3] Úř. věst. L, 2025/2643, 29.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2643/oj.
[4] Úř. věst. L, 2025/2653, 22.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2653/oj.
[5] Úř. věst. L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj.

účely uvnitř EU a zjednodušení zadávání zakázek v oblasti bezpečnosti a obrany, který předložila Komise dne 17. června 2025 (COM(2025)0823) a který je součástí souhrnného balíčku týkajícího se obranné připravenosti ze dne 17. června 2025,

– s ohledem na své usnesení ze dne 25. března 2021 o provádění směrnice 2009/81/ES týkající se veřejných zakázek v oblasti obrany a bezpečnosti a směrnice 2009/43/ES týkající se transferů produktů pro obranné účely[6],

– s ohledem na své usnesení ze dne 25. listopadu 2025 o institucionálních aspektech zprávy o budoucnosti evropské konkurenceschopnosti (Draghiho zpráva)[7],

– s ohledem na zprávu Maria Draghiho ze dne 9. září 2024 „The future of European competitiveness“ (Budoucnost evropské konkurenceschopnosti) a na její čtvrtou kapitolu pojednávající o zvýšení bezpečnosti a snížení závislosti,

– s ohledem na zprávu Enrica Letty ze dne 17. dubna 2024 nazvanou „Much more than a market – Speed, Security, Solidarity: Empowering the Single Market to Deliver a Sustainable Future and Prosperity for All EU Citizens“ (Mnohem více než jen trh – Rychlost, bezpečnost, solidarita: Posílení jednotného trhu s cílem zajistit udržitelnou budoucnost a prosperitu pro všechny občany EU),

– s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zřízení programu pro agilní a rychlé inovace v oblasti obrany (AGILE) (COM(2026)0135), který předložila Komise dne 25. března 2026,

– s ohledem na článek 55 jednacího řádu,

– s ohledem na zprávu Výboru pro bezpečnost a obranu (A10-0000/2026),

A. vzhledem k tomu, že technologická a průmyslová základna obrany EU (EDTIB) je stále více závislá na inovativních startupech, malých a středních podnicích a společnostech vyvíjejících technologie dvojího užití a obranné technologie;

B. vzhledem k tomu, že ruská útočná válka proti Ukrajině a konflikty na Blízkém východě ukázaly rozhodující úlohu přelomových technologií v moderním boji;

C. vzhledem k tomu, že roztříštěnost vnitrostátních režimů certifikace, testování a bezpečnostní akreditace spolu s absencí trvalého vzájemného uznávání představují systémové problémy pro inovativní společnosti;

D. vzhledem k tomu, že nedostatečný pokrok směrem k jednotnému trhu EU v oblasti obrany vedl k situaci, kdy malé a střední podniky a startupy v oblasti obrany obtížně hledají zákazníky;

Mezera ve fázi růstu

1. zdůrazňuje, že výzkumné, vývojové a demonstrační programy financované EU mohou přinést úspěšné, inovativní a přelomové obranné produkty; připomíná, že na toto úsilí musí navazovat včasné zadávání veřejných zakázek ozbrojenými silami členských států;

[6] Úř. věst. C 494, 8.12.2021, s. 54.
[7] Úř. věst. C, C/2026/1700, 24.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1700/oj.

2. konstatuje, že nebudou-li uzavřeny navazující smlouvy, mohou inovativní společnosti zkrachovat nebo se přemístit do zemí mimo EU, což zvrátí dosavadní pokrok; vyzývá členské státy, aby vytvořily vnitrostátní mechanismy zadávání veřejných zakázek v oblasti inovací, které poskytnou první zakázky domácím inovátorům, a aby stanovily cíl nejméně 10 % výdajů na zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany pro nové a přelomové technologie;

3. domnívá se, že uplatňování dalších vnitrostátních požadavků členskými státy nad rámec stávajících předpisů EU vytváří zbytečné překážky při zadávání veřejných zakázek na inovativní obranná řešení;

4. konstatuje, že startupy v oblasti obrany a noví účastníci trhu často postrádají výrobní infrastrukturu potřebnou k přechodu od validovaných prototypů k sériové výrobě; vítá proto iniciativu NATO na propojení inovátorů v oblasti obrany s civilními společnostmi, které mají volná výrobní zařízení;

Zakázky, jejich zadávání a rizika

5. zdůrazňuje strukturální mezeru mezi výzkumem a vývojem financovaným EU a vnitrostátními rozhodnutími o zadávání veřejných zakázek; vyzývá členské státy, aby sloužily jako první zákazníci pro domácí malé a střední podniky v oblasti obrany a nové aktéry v oblasti obrany a podporovaly zavádění inovativních řešení s využitím smluv, které umožňují flexibilitu ve fázích vývoje prototypů a růstu;

6. vyzývá členské státy, aby vytvořily rozpočty na zadávání veřejných zakázek v oblasti inovací, které nebudou výslovně vázány na zaručené výsledky, a akceptovaly, že část výdajů na nové technologie nepovede k výrobkům, které by byly nasazeny v terénu; v této souvislosti žádá členské státy, aby sdílely zdroje na zadávání veřejných zakázek na inovativní obranná řešení, zejména na produkty, které úspěšně dokončily programy financované EU;

7. vyzývá Komisi, aby provedla včasné posouzení navrhovaného nařízení o zřízení programu pro agilní a rychlé inovace v oblasti obrany (AGILE) a aby tento smluvní model podstatně rozšířila v rámci Evropského fondu pro konkurenceschopnost (ECF);

8. žádá členské státy, aby rozšířily využívání specializovaných inovačních jednotek v rámci svých ozbrojených sil, a dále vyzývá Evropskou obrannou agenturu (EDA), aby poskytovala odbornou přípravu a budování kapacit pro zaměstnance vnitrostátních ministerstev obrany;

9. vítá nadcházející revizi směrnice o obraně[8] a obecné směrnice o zadávání veřejných zakázek[9]; vyzývá Komisi, aby zajistila, aby tyto revize zvýšily prahové hodnoty pro zadávání veřejných zakázek na inovativní řešení a nabídly flexibilní postupy ve všech fázích obranného inovačního cyklu a technologií dvojího užití;

---

[8] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti a o změně směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES (Úř. věst. L 216, 20.8.2009, s. 76, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj).

[9] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

Přístup k financování

10. konstatuje, že ačkoli se financování v rané fázi v oblasti obrany ze strany EU zlepšuje, kritická mezera ve fázi růstu přetrvává; zdůrazňuje, že tyto investice závisí na očekávaném zadání zakázky a že tento nedostatek kapitálu nelze překlenout pouze finančními nástroji bez reformy zadávání veřejných zakázek;

11. vítá otevření možnosti přímých kapitálových investic EU do startupů v oblasti obrany, jakož i Evropského fondu pro scaleupy a Nástroje pro kapitálové investice pro obranu 2.0; vyzývá Komisi, aby zajistila, aby se tyto nástroje vztahovaly i na společnosti, které se zaměřují na prvním místě na obranu;

12. je znepokojen tím, že evropské obranné společnosti jsou nuceny prodávat investorům ze zemí mimo EU nebo se přemisťovat; vyzývá členské státy, aby přepracovaly investice do obrany tak, aby přispívaly ke společným prioritám EU v rámci institucionálních investičních mandátů;

13. vyzývá Komisi, aby navrhla obrannou složku ECF jako ucelenou dráhu spojující obranný výzkum s průmyslovým využitím a aby zajistila doplňkovost vnitrostátních iniciativ, programů financovaných EU a inovačních programů NATO;

14. vítá čtyřnásobné zvýšení financování obrany ze strany Evropské investiční banky (EIB); vyzývá skupinu EIB, aby rozšířila svá zprostředkovaná úvěrová partnerství a nástroje provozního kapitálu ve všech členských státech, zejména na východním křídle;

Certifikace a testování

15. vyjadřuje politování nad tím, že neexistuje trvalé vzájemné uznávání certifikace obranných produktů v celé EU; vyzývá Komisi a Evropskou obrannou agenturu, aby vyhodnotily a vypracovaly právně závazná opatření pro zásadu jediného testování s cílem zabránit duplicitnímu vnitrostátnímu testování;

16. vítá akční plán NATO pro rychlé přijímání technologií a navrhované využití systému ocenění (Innovation Badges) k budování důvěry v testované výrobky; vyzývá EU, aby tato ocenění uznala v rámci svých vlastních nástrojů, a členské státy, aby uzavřely dohody o vzájemném uznávání výsledků testování a certifikace v oblasti obrany;

17. vyzývá velké obranné společnosti, které jsou příjemci finančních prostředků EU, aby zpřístupnily svá testovací zařízení malým a středním podnikům a startupům, a Komisi a Evropskou obrannou agenturu, aby rozšířily kampaně zaměřené na operační experimenty;

18. zdůrazňuje, že účinné testování a hodnocení v oblasti obrany vyžaduje nejen fyzická zařízení, ale také fungující ekosystém, a že by mělo být upřednostněno vytvoření nástrojů a infrastruktury, jejichž prostřednictvím mohou noví aktéři v této oblasti získávat opakovanou zpětnou vazbu od vnitrostátních ozbrojených sil;

19. bere na vědomí devět schopnostních koalic zřízených v rámci Plánu obranné připravenosti 2030; vyzývá Komisi a Evropskou obrannou agenturu, aby zajistily, aby každá koalice zahrnovala zvláštní testovací a demonstrační složku otevřenou startupům a malým a středním podnikům;

20. vyzývá Komisi, aby v příštím víceletém finančním rámci vyčlenila zvláštní finanční prostředky na infrastrukturu pro testování a hodnocení v oblasti obrany, včetně vybavení, metodik a rozšiřování zařízení;

Duševní vlastnictví

21. zdůrazňuje význam ochrany duševního vlastnictví pro nové aktéry v oblasti obrany; vyzývá Komisi, aby zajistila, aby režimy práv duševního vlastnictví v obranných programech EU chránily malé inovátory před přivlastněním si těchto práv partnery v konsorciu;

22. žádá Komisi, aby rozšířila mechanismy, které by motivovaly hlavní dodavatele ke spolupráci se startupy, a to i prostřednictvím povinných prahových hodnot pro subdodávky pro inovativní malé a střední podniky v obranných konsorciích financovaných EU;

Ukrajina

23. vítá úspěšné příklady strukturované spolupráce s Ukrajinou v oblasti obranných inovací, začlenění Ukrajiny do nástrojů SAFE a EDIP a vytvoření partnerství v rámci BraveTechEU;

24. zdůrazňuje, že ukrajinský ekosystém obranných inovací funguje bezkonkurenčně rychle, přičemž opakované cykly vývoje, testování na bojišti a přizpůsobení často trvají pouhé týdny; poukazuje na to, že obranná připravenost EU by měla prospěch z usnadnění přístupu evropských společností k tomuto operačnímu učení, a to i prostřednictvím společného vývoje a výroby;

25. vyzývá Komisi, aby zajistila, aby všechny budoucí obranné nástroje EU i nadále rozšiřovaly přístup pro ukrajinské společnosti a usnadňovaly výměnu technologií se společnostmi z EU s cílem budovat dlouhodobá partnerství;

°

° °

26. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Evropské obranné prostředí prochází zásadní transformací. Pokračující útočná válka Ruska proti Ukrajině, eskalace konfliktu na Blízkém východě a objevení se nového fenoménu, kterým je opotřebovávací válka s nízkými náklady za použití dronů, autonomních systémů a dalších přelomových technologií, změnily požadavky moderních obranných schopností. Na bojišti na Ukrajině se ukázalo, že určujícím faktorem vojenské účinnosti je rychlost inovací, a to nejen v průmyslovém měřítku. Technologie, které se každý týden přizpůsobují v první linii, nemohou čekat roky, než projdou evropskými cykly zadávání veřejných zakázek.

EU reagovala ambiciózně. K posílení obranné průmyslové základny byly přijaty nové nástroje, jako je EDIP. V rámci programu SAFE bylo uvolněno až 150 miliard EUR ve formě půjček na veřejné zakázky v oblasti obrany. Navrhovaný rozpočet víceletého finančního rámce (VFR) na období 2028–2034 vyčleňuje 131 miliard EUR na oblast obrany a vesmíru v rámci ECF, což je pětinásobné navýšení oproti předchozímu VFR. Evropská rada pro inovace poprvé otevřela příležitosti v oblasti obrany prostřednictvím přelomové výzvy k předkládání návrhů na kapitálové investice. EIB čtyřnásobně zvýšila poskytování úvěrů na obranu. Soukromý rizikový kapitál v evropských obranných technologiích vzrostl za pouhých pět let prakticky z ničeho na více než 6 % veškerého evropského rizikového kapitálu. To jsou významné změny.

Cílem této zprávy je však zdůraznit, že hlavní překážkou pro nové aktéry v oblasti obrany není nedostatek finančních prostředků, ale neexistence skutečných veřejných zakázek. Evropské startupy a inovativní společnosti v oblasti obrany mohou získat granty, získat místa v akcelerátoru a vyrábět funkční prototypy. Ozbrojené síly se však zásobují pouze u zavedených dodavatelů, specifikace pro zadávání veřejných zakázek jsou vypracovány pro vyspělé výrobky a žádný strukturovaný mechanismus nepropojuje vývoj financovaný EU s objednávkou od členského státu. Výsledkem je, že slibné startupy a malé a střední podniky v oblasti obrany v EU opouštějí Unii, zatímco až polovina soukromého evropského rizikového kapitálu v oblasti obrany pochází od investorů z USA. Slibné evropské inovace buď zmizí v propasti mezi prototypem a výrobou, získají je subjekty ze třetích zemí, nebo Evropu zcela opustí.

Toto údolí smrti existuje v celé evropské ekonomice, ale v oblasti obrany je mimořádně závažné. Obranný trh v EU má 27 veřejných zadavatelů, z nichž každý působí podle odlišných pravidel pro zadávání veřejných zakázek, požadavků na certifikaci a režimů bezpečnostní akreditace. Společnosti zaměřené výhradně na obranné nebo smrtící schopnosti čelí zásadně odlišné a mnohem omezenější realitě financování než společnosti zaměřené na technologie dvojího užití. Zeměpisná koncentrace, kterou se vyznačuje účast v programech EU, znamená, že společnosti v členských státech, které čelí nejnaléhavějším bezpečnostním hrozbám, zejména na východním křídle, mají často nejmenší přístup k nástrojům určeným na jejich podporu. A Ukrajina, která se stala nejdůležitějším partnerem Evropy v oblasti obranných inovací a zkušebním prostředím, musí být trvale začleněna do evropského ekosystému obranných inovací, nikoli pouze prostřednictvím krizových mechanismů.

S tím, jak EU směřuje k jednotnému trhu v oblasti obrany, je řešení tohoto nedostatku inovací jednou z klíčových priorit. Nové hrozby vyžadují cílené přístupy, které propojí výzkum financovaný z veřejných prostředků se zadáváním konkrétních veřejných zakázek, vytvoří zvláštní cesty jak pro společnosti zaměřené na technologie dvojího užití, tak pro společnosti,

které působí především v oblasti obrany, a zajistí, aby celá evropská průmyslová základna obrany mohla přispívat k evropským obranným schopnostem.

Tato zpráva zkoumá konkrétní mezery v přechodu od prototypu k růstu pro nové aktéry v oblasti obrany a zabývá se celým řetězcem překážek: přístupem k prvním smlouvám a zákazníkům, roztříštěným zadáváním veřejných zakázek a certifikací, mezerami ve financování ve fázi růstu, úlohou civilních společností vstupujících do obrany, zeměpisnou koncentrací financování, výkonností stávajících nástrojů EU a NATO a koncepcí budoucích programů v rámci ECF. Vyzývá k rozšíření smluvních nástrojů, jako je AGILE, k revizi směrnic o zadávání veřejných zakázek s ohledem na inovace, ke koordinační funkci na úrovni EU s cílem podpořit malé a střední podniky, k vyhrazení finančních prostředků pro testovací infrastrukturu a k tomu, aby ECF a další inovační nástroje EU byly koncipovány jako ucelená dráha spojující obranný výzkum se zaváděním do výroby.

PŘÍLOHA: ZVEŘEJŇOVÁNÍ PODNĚTŮ

Zpravodaj v souladu s článkem 8 přílohy I jednacího řádu prohlašuje, že do své zprávy zahrnul podněty k záležitostem týkajícím se předmětu spisu, které při vypracovávání návrhu zprávy obdržel od zástupců zájmových skupin spadajících do oblasti působnosti interinstitucionální dohody o povinném rejstříku transparentnosti[1]nebo představitelů orgánů třetích zemí, včetně jejich diplomatických misí a velvyslanectví:

1. Zástupci zájmových skupin spadající do oblasti působnosti interinstitucionální dohody o povinném rejstříku transparentnosti
NATO
DG DEFIS
European Commissioner for Defence and Space
European Commissioner for Startups, Research and Innovation
European Defence Agency
European Investment Bank
DigitalEurope
European Innovation Council
Military Technology, Drones and Robotics Association
2. Představitelé orgánů třetích zemí, včetně jejich diplomatických misí a velvyslanectví

Výše uvedený seznam je sestaven na výhradní odpovědnost zpravodaje.

Pokud jsou na seznamu uvedena jména, funkce, případně jména i funkce fyzických osob, zpravodaj prohlašuje, že příslušné fyzické osoby byly seznámeny s prohlášením Evropského parlamentu o ochraně osobních údajů č. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), které stanoví podmínky platné pro zpracování jejich osobních údajů a práva související s tímto zpracováním.

[1] Interinstitucionální dohoda z května 2021 mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o povinném rejstříku transparentnosti (Úř. věst. L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI:http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).